

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 50 Lei, fél évre 25 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta) Református lelkézi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére, Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

Uj evezőkkel régi vizeken

Az „Egyházi és Iskolai Szemle” szerkesztését a jelen számmal átvettem. Átvettem azzal a tudattal, hogy e lapra hivatás vár, e lapnak missiója van. Munkásságomban erre igyekszem lapunkat irányítani, felemelni. Ez az én szerkesztői programom.

Egyházi és iskolai életünk mindenütt nagy átalakuláson megy keresztül és jövőnk attól függ, hogy végbemegy-e benne ez az átalakulás, vagy megmarad a régi fásultságban, közönyösségben, nemtörődömségben. Külső életünkben legelső új kerületünk helyzetének megszilárdítása, szervének teljes kiépítése, továbbá egyház alkotmányunknak a változott viszonyok szerint való restaurálása és törvényeink át-
dolgozása.

De mindennél sokkal fontosabb az egyes egyházak belső életének megújodása vagy jobban mondva élet teremtése. Olyan életé, mely nemcsak a templomokban nyilvánul meg, hanem azokon kívül is és amelyben az egyháztagok nemcsak a megszokásból végighallgatott prédikációk alatt látszanak keresztyéneknek, hanem valósággal azok akkor is, mikor ők beszélnek és cselekednek. Olyan életé, melyben egyre mélyebben érzik a hívek, hogy hozzátartoznak az egyház testéhez és hogy érték, kincs nekik az egyház, melynek virágzóvá tételéért semmi áldozat sem nagy és semmi teher sem elhordozhatatlan.

Olyan életet kell tehát teremtenünk, melynek fokmérője a keresztyén áldozatkészség és ennek első sorban az iskolák megtartására kell irányulnia. Nagy és nehéz feladat, de nem kivihetetlen. Rá kell nevelnünk hiveinket, meggyőződésükké, hitvallásukká kell tennünk, hogy az iskolák a mi várunk, védbástyánk, faji, nemzeti fennmaradásunk egyedüli, biztos alapjai. A lelkükbe kell beoltanunk, hogy csak az a mi iskolánk, melyet mi tartunk fenn és csak az a magyar iskola, melyet magyarok irányítanak.

Nagy vonásokban így tárulnak fel előttünk

a közeljövő feladatai. Ezeknek a megoldására külön-külön erőtlenség vagyunk. Szükségünk van egymás szellemi támogatására, melyre a csak hivatalosokkal tartandó kerületi gyűlések elégtelenek. E lap hasábjain adhatjuk meg és kell megadnunk ezt egymásnak. Szeretettel hívok és kérek mindenkit erre a munkára, abban a meggyőződésben, hogy mindenki tanulhat mindenkitől.

Igy töltheti be lapunk a rá váró missiót.

Még valamit a lap irányáról, helyesebben hangjáról. Elkerülhetetlen, sőt szükséges, hogy legyenek viták, szellemi bajvivások. De azok csak lovagi tornák lehetnek és sohasem gyűlölködő, véres kézitusák. Elvi harcok, személyi csatározások nélkül! A tollnak karddá válni a mi kezünkben nem szabad! Nem szabad gyengíteni egymást, mikor még több erőre van szükségünk és nem szabad megszerezniünk mások számára azt a gyönyörűséget, hogy nem tudunk igazán és egészen egyik lenni!

Ez az én szerkesztői programom.

* * *

A lelki és szellemi élet régi vizei, ősforrásai az egyház és iskola. E vizeken halkan uszó csónak egyházi és iskolai életünk e lapja. A csónak új kormányost kapott. A kormányos kicseréli a régi evezőket és indul tovább a régi vizeken előre!

Debreczeni István.

A jelen számmal az „Egyházi és Iskolai Szemle” sorsa rendes és hiszük állandó kerékvágásba jutott. Az új szerkesztőnek ideális lelkülete, széles látóköre és rutinirt írói talentuma kezességül szolgál arra nézve, hogy vezetése mellett e lap mindenkor nemcsak hű tükre lesz egyháztársadalmi életünknek, hanem a főltszinre kerülő nagy kérdésekben megtalálja és képviseli azt a helyes irányt, mely a személyi érdekeket mellőzve, egyedül és kizárólag a köz javát és céljait tartja szem előtt. A lap technikai beosztása nagy figyelmet és gondot fordít arra, hogy az egyházpolitikai és tanügyi kér-

dések mellett helyet találjanak nemcsak a belföldi hőzérdekű, hanem a külföldi egyházi élet mozzanatai is, miért is e célból állandó Külföldi rovatot nyit hasábjain, s vezetését egyik kiváló lelkész társunk vállalja, akinek a művelt nyugati református egyházzal való élénk összeköttetése lehetővé teszi, hogy lelki kapcsolataink minél intenzívebb legyen. Ha még megemlítjük, hogy tollforgató lelkész társainknak egész gárdája jelentkezett a támogatásra, erős reményünk és kilátásunk lehet arra, hogy olvasó közönségünk jogos igényének kielégítését nyugodtan vállalhatjuk és bizalommal kérhetjük lapunknak anyagi támogatását is.

Feladataink és nehézségeink

A tiszántúli egyházkerületől Romániához csatolt egyházmegyék részéről amilyen nagyjelentőségű lépés volt az önálló egyházkerületté való szervezkedés kimondása, épen olyan s talán következményeiben még fontosabb a f. évi február hó 23-ik napján megtartott egyházkerületi közgyűlésnek az a határozata, mely a megválasztott tisztségviselőknek hivatalukba való beállítását minden további nélkül elrendelte, a püspök felszentelését arra az időre halasztván el, mikor a vallás- és művészeti miniszter ur részéről támasztott nehézségek elsimitva lesznek.

Egészen mellékes ma már annak a kérdésnek fölvetése, hogy szinte meglepetésszerűen micsoda indokok készítették a közgyűlést ezen határozatának a meghozására? Más megokolás aligha lehetséges mint az, hogy a közgyűlés a történetek után azt állapíthatta meg, hogy az egyházi és miniszteri álláspont kiegyeztetése iratváltások útján teljesen reménytelen és kilátástalan. Ennélfogva a modus vivendi csak az lehet, hogy az egyház a maga részéről az alakulást befejezettnek tekintvén, az erdélyi testvéregyházkerülettel a további kormányzó alkotmányi szerveket, tehát magát a zsinatot is megalakítja, hogy az egyházi törvény betű szerint való rendelkezésével a miniszteri kívánsághoz képest mielőbb eleget tehessen.

Az egyházkerületi határozat által megteremtett helyzetet azért vállalnunk kell. S bármennyire hosszadalmasnak tűnik is fel előttünk a végső stációig vezető ut, arra teljes energiával és lázas munkáival rá kell lépni, mert az egyház vitális érdekei parancsolólag megkövetelik. S egyben mindkét kerület elnökségének figyelmébe kell ajánlani, hogy minden bürokratizmustól menten, a salus rei publicae érdekében haladéktalanul indítsák meg azt a munkát, mely az esztendő

korán át tartott huza-vona után a külső és belső jogrend állapotába vezeti ügyeinket.

A megoldandó feladatnak egész sorozata várakozik reánk. Így mindenekelőtt sürgősen kiépítendő az új egyházkerület adminisztrációja az egész vonalon. Mert az a mai helyzet, hogy az egységes vezetés és irányítás hol az egyik, hol a másik állami hatóságnál akadályba ütközik, a felelőség és cél érdekében tarthatatlan. Halasztást nem tűrő intézkedéseket igényel középiskoláink ügye, amennyiben mindegyik jóformán a lét és nemlét nagy kérdésével kinlódik. Nyílt és határozott állásfoglalásra van szükség elemi iskoláink jövő sorsát illetőleg is. Mert az a bizonytalanság, ami e kérdésben a lelkeket gyötri és kintozza, kell, hogy elvégre is megszűnjék és valahára tisztán lássuk, hogy az államkormány politikája ezen a téren milyen feladatok elé állít bennünket. Tanáraink és tanítóink fizetésének rendezése szintén a legégetőbb és legsürgősebb teendőt képezi. Ha pedig ezeken kívül még a tanári és tanítói nyugdíjkérdésre is gondolunk, be kell látni, hogy annyi közös érdek kívánja a két egyházkerület együttes munkálkodásának megindítását, hogy e tekintetben épen a tizenkettedik óráig jutottunk és nem csodálkozhatunk, ha minden oldalról ma-holnap felhangzik a vészkiáltás: ardet Ukalegon.

Minden kétségen túl van, hogy ezeknek a nagyfontosságú ügyeknek tető alá hozatala körül inkább kívülről mint belülről nem várt nehézségekkel találkozhatunk. Lehetséges, s igen könnyen meg is történhet. Ámde ezekre gondolva, ma már egy pillanatig sem lehet és szabad Horicius parasztjaként a folyam partján megállani és várni, míg a víz lefolyik. Alea jacta est; a kockát elvetettük. Az előbukkanó akadályoknak bátran szemébe nézni, jogainkat és igazainkat minden rendelkezésre álló eszközzel, a szó és toll hatalmával diadalmassá tenni kell.

Ezeknek a nagy kérdéseknek közmegnyugvásra való megoldása nem kizárólag hitfelekezeti, hanem egyszersmind állami érdek is. Épen ezért föl kell tételeznünk, hogy sem az egyház, sem az állam egyoldalulag a saját nézőpontjából elintézés tárgyává nem teheti. Hogy az évek óta meggyötört lelkek harmonikus munkájával az óhajtott és fent-lent egyaránt annyiszor hangoztatott konszolidáció valahára megkezdődjék, ennek egyetlen postulátuma a *suum cuique*, elvnek őszinte elismerése át honorálása. Ezt várjuk és reméljük.

A bánati egyházmegye tavaszi közgyűlése április 20-án, — **a bihari egyházmegye** közgyűlése április 4-én lesz megtartva.

Jegyzetek.

Kerületi gyűlés után

Történelem kezdődött és történelem történt február 23-án a nagyváradiegyháztanács termében. Ünnepnappal volt ez. Nem a pihenés, nem a tétlenség értelmében, hanem úgy; ahogy ünnepek nekünk a vasárnapok: a fokozottabb munka és az ebben való felemelkedés áldott szent napjai. Ilyen volt ez is. Felülemelkedés a mindennapi élet bilincselő nyűgein az elválasztó korlátokon; a cél a jövő tisztában látása, erőmegnyilvánulás és sokakra, egymásra erőforrás. Akiket eddig elvi ellentétek választottak el, lélekemelő egységben olvasztotta össze egyházunk láncoló szeretete és jogainkhoz az önfeláldozásig hű ragaszkodása. A püspök és főgondnok eskü után tett fogadásai alatt szinte a patenskori gyűlések hangulata szállt a teremben ésült a lelkekben. A szívekben meghatódás, arcokon elszántság és a szemekben — kemény koponyájú, acélgerincű férfiak szemében itt is ott is egy-egy titkolhatatlan néma és mégis sokat mondó ragyogó könnycsepp.

Méltó volt a befejezés is, eltérő a régi szokástól: a tanácskozásonak imádsággal való berekesztése. Munka kezdetén a segítségül hívás, végén a hálaadás: így illő ez Isten országa munkáishoz. Onkéntelenül is eszünkbe jutott, amit valaki valahol felvetett egyszer: miért ne lehetne az egyházi gyűlések utáni közös ebédek is imádsággal kezdeni és végezni? Alkalmasabb volna e közös ebédekre egy meghitt barátságos helyiség, ahol idegenektől nem zavartatva szinte folytatása lenne könnyebb modorban a délelőtti komoly tárgyalásoknak, de így nyilvános étteremben a világi vigaságok helyiségeiben hány idegen talán a lelkéről rég elfeledkezett embert indítana, ha csak egy pillanatra is magába szállásra egy-egy szívből fakadó asztali áldás!

Notarius.

Halottaink

Dr Nemes István

A mai nehéz postai viszonyok között csak most regisztrálhatjuk azt a meglepő, fájdalmas hírt, hogy dr Nemes István penyigéi lelkész, akit nagyváradon rövid segédlelkészkedése alatt általános szeretet és megbecsülés vett körül, — folyó évi február hó 17-én három napi súlyos szenvedés után 29 éves korában elhalt. Az izmos tehetséges és sokra hivatott ifjú lelképásztornak váratlan elhunytja nemcsak az alig kilenc hónapos fiatal hitvest és a családot borítja mélységes gyászba, de őszinte részvétet kelt mindenkinek szívében, akik a megboldogultat közelebbről ismerték. Kora halála anyaszentegyházunkra nézve is súlyos veszteséget jelent, mert egyik leghivatottabb szolgája hunyta le szemét a halál álmára. A könyörülő Isten vigasztalja meg erős próba alá vetett kedveseit, mi pedig kegyeletesen őrizzük meg emlékét.

Ugyancsak elköltözött az élők sorából Gyárfás József nyug. református lelkész Debrecenben, élete 74-ik évében. Papi működését a bukaresti magyar missiónál kezdte, majd 34 éven át betleni lelkész volt. Meghalt a budapesti kálvintéri templom hosszú időn át volt orgonistája, a református főgimnáziumnak és teológiának ének- és zenetanára Krausz Gusztáv is, kit mindenféle igen sokan ismertek s mint anyaszentegyházunk szeretettel önzetlenül dolgozó szerény és hű munkását tisztelték és becsülték.

Az elhunytak emléke legyen áldott, szereteteik találják meg a vigasztalást a viszontlátás hitében.

Egyházi hírek

A lelkészi államsegélyek kiutalása az 1921. évi december 31-ig terjedő időre megtörtént. A püspöki hivatal felhívja a lelkészeket, hogy a megküldött nyugtatóványokat aláírva, megpecsételve az illetékes esperesi hivatalhoz haladéktalanul küldjék meg, mert a segélyösszeg az összes lelkészek nyugtájának beérkezése után azok ellenében fog az adóhivatal által kifizettetni. Csak egy nyugta késedelmes beküldése megakasztja a többi lelkésztárs illetménye kifizetését. Késedelem esetén a közvetlen küldőnc után való beszerzés a késedelmes lelkész terhére történik. A pénzt az illetékes esperesi hivatal fogja kiosztani.

A nagyváradon különböző hitfelekezetek egyházi hatóságai e hó folyamán a tanárok és tanítók egyenjogúsító vizsgája és az iskolai adminisztrációban a román és magyar nyelv hasábos használatát tárgyában kiadott miniszteri rendeletnek folytán dr Zigre Miklós kisebbségi miniszter urhoz egy memorandumot nyújtottak át, hogy azt jóindulatu pártfogásával az illetékes közoktatásügyi miniszteriumban előterjeszteni sziveskedjék. A kisebbségi miniszter ur lekötelező készséggel tesz ígéretet a memorandum előterjesztésére, a maga részéről a megfelelő és méltányos intézkedés kieszközlését kilátásba helyezvén. Sőt a nostrifikációs vizsgát illetőleg fáradságot nem kímélő intézkedéssel beszerzett információja után teljesen megnyugtató tájékoztatást nyújtott a hitfelekezeti tanárok és tanítókra nézve, akiket egyik-másik hivatali közeg turbulenciája azzal rémitgetett, hogy a vizsga le nem tétele a jövő tanévről kezdődőleg már a további működhetésnek útjában áll. Mi teljes bizalommal vagyunk a memorandum kedvező elintézésé iránt s reméljük, hogy erről nemsokára hírt is adhatunk.

A nagyszalontai egyházmegye százados ünnepe. Mindenképen méltó módon készül megünnepelni 100 éves fennállását a nagyszalontai egyházmegye. Bár az évforduló január 11-én volt, jubileumát a tavaszi egyházmegyei közgyűlés alkalmával tartja, mely így két napig tart s április 19. és 20-án lesz. Az első az ünnep napja, mely három részből áll, u. m.: alkalmi istenítiszteletből, ünnepélyes gyűlésből és nagyszabású esti kulturális hangversenyből. Az istenítiszteletet Sulyok István püspök és Csécsy Imre aradi lelkész, e. m. tanácsbíró fogja végezni. A kulturstélyen kilátásba van Szabolcska Mihály közreműködése is. Az ünnepélyre a jubiláló egyház-

megye meghívta az erdélyi egyházkerületet s a királyhágómelléki kerület elnökségét és egyházmegyéit. A vendégek elszállásolásáról és ellátásáról a nagyszalontai egyház tagjai gondoskodnak.

Szép alapítvány. A nagyváradai egyház a napokban gazdag alapítványt nyert. A nemrég elhunyt közismert „hegyi doktor” Németh Sándor 40.000 leit hagyott a velencei imaház és iskola felépítésére. Csak nemrég indult meg a mozgalom ez igazán fontos és sürgős terv megvalósítására s íme egyszerre egészen közel jutott a kivitelhez. E szép összegben kívül még 10.000 leit hagyott az egyház szükségleteire.

Nagyszalonán kéthetenként sikerült vallásos délutánokat tartottak a fiú-iskola tornatermében, melyeken Bethlen Gábor, Lorántffy Zsuzsanna és Arany János emlékét ujitották fel, kikről Juhász András s. lelkész, dr. Katona Mihályné dr. Keresztély Irma tanárnő és Kovács Béla főgimn. tanár tartottak előadást. Imádságon és gyülekezeti éneken kívül női vagy férfi szóló-énekek, szavalatok és zenészművek egészítették ki a műsort. Három alkalommal közel 2400 lei gyűlt be közadakozásból. — Ugyanott a reform. ifjúság február 18-án nagy táncestélyt rendezett az elemi iskola céljaira, sorsjátékkal és világpostával, mely csaknem 20.000 leit juttatott az iskola-fenntartására. E célra a hangverseny, gyermekelőadás és mulatságok 35.000 leit eredményeztek.

Lelkészuátlózások. A fugyivásárhelyi gyülekezet Hodor István magyarkakucsi lelkészt hívta meg, ki ápr. elején foglalta el állását. — Belényessonkoiyosról Nagy Károly lelkész szülőföldjére Makóra távozott, hol az állami főgimnáziumhoz nyert vallástanári kinevezést. A belényessonkoiyosi hívek a díjlevél megjavításán buzgólkodnak az odatartozó Körösjánostalva leányegyház híveivel együtt, kik azt óhajtják, hogy ezután minden vasárnap lelkész végezze — az eddigi levita-lanító helyett — az istenitiszteletet. — Röviden betöltésre kerül a Patak Sándor lemondásával megüresedett érkörtvélyesi lelkészi állás is, melyre legtöbb kihatása Dank József nagyváradai segédlelkésznek van, ki a nyugalomba vonult lelkész mellett éveken át szolgált az érkörtvélyesi egyházban.

Lelkészi álláscsere. A bihari egyházmegyében 500 lelket számláló, 20—25.000 lei évi jövedelmet nyújtó egyház lelkésze cserélne hasonló viszonyú lelkésztársával. Bővebb felvilágosítást: Konrád Géza püspöki titkár nyújt.

A tiszáninnenzai egyházkerület új lelkészi főjegyzője Janka Károly, világi főjegyző dr. Kérenyi Barna, aljegyző, Dombi László lett. Tanácsbírák: Süttő Kálmán, Farkas István, Kovács István, farkasfalvi Farkas Géza.

Megsemitett lelkészi oklevél. A pesti ref. egyházmegye közgyűlése — mint meglepetéssel értesülünk róla Czeglédy Emánuel volt nagyváradai segédlelkész oklevelét, mivel a lelkészi pályát elhagyta, megsemitette.

Új teológiai tanár Pápán. A pápai teológiai akadémia egyháztörténelmi tanszékére Miklós Odön, felsőmocsoládi lelkészt hívták meg, aki azonban a megélhetési nehézségek következtében néhány hónapi tanári működés után Felsőmocsoládra visszament régi paróchiájára.

Berlini egyetemi tanárok a vallásitanítás mellett. A berlini egyetem összes theol. 11 jogi, 19 orvosi és 65 filozófiai tanára állást foglalt a porosz vallás rendelettel szemben, hogy a vallásitanítást az iskolákban megszünteteli, illetve fakultatív tárggyá teszi, mert „a hitoktatás a nevelés sarkköve”.

A felsőborsodi egyházmegye Elek József sajtóbábornyai lelkészt választotta meg esperesévé.

Ragyogó példa. Ruzsa István nyíregyháza születési clevelandi ev. lelkész arról értesítette dr. Raffay Sándor budapesti ev. püspököt, hogy egyházközsége egy esztendeig fedezi a Budapestre áthelyezett eperjesi és pozsonyi egyesített ev. theologia minden költségét. Erre a célra 300.000 K-t áutalt.

Irodalom

Keresztyén egység. Négy prédikáció.

Irta és Debrecenben elmondta:

Dr Révész Imre

református lelkipásztor.

Debrecen tudós ifjú lelki pásztora Róm. 14—23. alapján négy egyházi beszédben elmélkedik a legaktuálisabb problémáról, a keresztyén egységről. Négy beszédében a következőképpen öleli fel tárgyát. I. Az egység akadályai: a hitben erőtlenség. II. Az egység alapja: Jézus Krisztus az Ur III. Az egység útja: a személyes meggyőződés az egyéni hittapasztalat. IV. Az egység célja: az Isten országa. Minden felekezeti elfogultságtól mentesen, szinte abszolút módon állapítja meg, hogy „a keresztyének egysége semmi egyéb, mint komoly és következetes érvényesülése magának a keresztyénség lényegének, diadalra jutása a Krisztus uralmának”. Eppen ezért az egységet nem formában látja egyik vagy másik egyház határában belül, hanem megvalósíthatónak hirdeti a különféle egyházak dacára is csak mindegyiknek tagjai öntudatosan igyekezzenek győzelemre vinni a Krisztust. E beszédeknek abban van az igazi keresztyén értéke, hogy írójuk magasan felülemelkedik a felekezeti, politikai és nemzeti szempontokon, melyekből annyit igyekeztek a magyar közéletben megvitatni e korszerű kérdést és annyit ártottak vele a ker. egység eszméjének. Midőn a nem protestánsok szellemi vezére [Bangha B.] az egységet nem tudja másként elképzelni, csak „visszaállítással” egy külső egységforma ráerőszakolással, melyben a „visszatérők” messze-menő engedményeket nyernének az istenitisztelet nyelvét, a lelkészek elhelyezkedését, családi állapotát stb. illetőleg. — Révész a külső egység nélkül is, a protestáns alakulat mellett nem protestáns formában is elérhetőnek tartja az igazi egységet a belső egység, az Isten országa által. A meggyőződés erejével mondja: Magyar testvéreink jól értsék meg e szót: népek tönkremehetnek, nemzetek elpusztulhatnak, fajok felolvadhatnak, országhatárok összetörhetnek, sőt összetörhetik vér és könny, láng és vízzelözön világkatasztrófáiban maga a földgömb is, kiégett meteorként hullhatnak alá mind a csillagok: az Isten országa, mint eszmény és mint valóság, mint tény és mint kötelesség.

ség akkor is fennmarad. Értsétek meg, hogy nem az Isten és nem az Isten országa van a nemzetért, hanem a nemzet van az Istenért és az Isten országáért.

Kár, hogy e beszédek nyelve sok helyen nehézkes és néhol idegenszerű, de így is maradandó értékűek és nagy hatással voltak hallgatóikra.

D. I.

Lelkipásztor. A Kádár Géza szerkesztésében megjelenő gyakorlati közlöny márciusi száma a következő tartalommal jelent meg. Ríspa köz. egyh. beszéd Talmage után Bokor Sándor. Az atyai áldás köz. b. Tarnóczi Lajos. Péter bőjti b. Frenssen-Bíró László. Társak a szenvedésben Bőjti b. Dörrös után Vásárhelyi János. Térj meg. Bőjti bűnbánati b. Gerokk Rédey. Isten üzenetei Temetési b. M. Szabó Miklós Beszédvázlatok s az állandó Vasárnapi iskola, az Úr színe előtt, Magunk között és az Ortoronyban állandó rovatok egészítik ki a füzetet. Egyetlen eredeti beszéd a Tarnóczi Lajosé, ki Józsué 15–19 alapján logikusan és világosan fejt ki tárgyát. Beszéde nagyon alkalmas arra, hogy kiki saját szükségéhez és izléséhez képest alakítsa és a maga gondolataival tegye még aktuálisabbá. Az átdolgozott beszédek között a legtekélyesebb Frenssen Péter-é, melyet 10 évvel ezelőtt Zongor J. fordított magyarra és az Igé hirdető közölt. A jelen fordítás talán nincs oly erőteljes, de sok helyen használhatóbb. A Bokor és Vásárhelyi által átdolgozott beszédek is szép, kedves, egyszerű beszédek; aktuális a Rédei is, csak aránytalan, a II-rész kidolgozatlan. M. Szabó Miklós eredeti halotti beszéde értékes beszéd, mert az élet beszéde. A beszédvázlatokra csak az a megjegyzésünk, hogy így kevés értékűk van, mert csak felosztások. Sokkal többet érnek azok, melyek a bevezető és a befejező részekhez, és a tárgyaláshoz is közölnek néhány gondolatot.

A Debreceni Lelkész Tárnak 3 fülete jelent meg ebben az évben. Szerkeszti dr. Lencz Géza; társszerkesztők Kiss Ferenc és dr. Révész Imre. Dr. Vargha Zsigmond, mivel a Magyar Tudományos Akadémiától nagyobb megbízást nyert, a szerkesztőségéből kivált. A Tárnak egész évi előfizetési díja 500 kor.

Nyílnak a hős kezében címmel igen komoly és értékes prédikáció jelent meg a múlt év végén Szabó Imre budapesti tisztviselőtelepi missziói lelkész tollából, amely az ifjúság vallásos nevelésével foglalkozik.

Reformáció. Forgács Gyula péceli lelkész szerkesztésében mint reform. lelkészek és munkások lapja kéthetenként változatos tartalommal jelenik meg. Előfizetési díja egész évre 100 kor.

Szerkesztői üzenetek...

Bizalommal kérem lelkésztársaimat és mind azokat kik egyházunk ügyeit szívükön viselik, szíveskedjenek lapunkat dolgozataikkal támogatni és egyházaikban történt eseményekről állandóan tájékoztatni. Írásaikat Nagyszalonta Református lelkészi hivatal címre kérem. — **B. J. Szatmár.** Az ígért támogatást köszönöm és — várom.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a Nagytiszt. Lelkész urakkal, kik szívesek voltak az **iskolai nyomtatványokat** vállalatomnál megrendelni, hogy azok most kerültek ki a sajtó alól s a napokban expedálni fogom. Ezen nyomtatványaimat a kir. Tanfelügyelőség és Főtiszt. Popovici főcenzor úr voltak szívesek revideálni nyomás előtt, így azokat teljesen hibátlan román-magyar szöveggel, az előírásnak megfelelően áll módomban szállítani.

Minta darabokat bérmentve készséggel küldök bármely iskola részére.

Béres Károly,
könyvnyomdatulajdonos.

Hivatalos rész.

Királyhágómelléki reform. püspöki hivatal.

320—1922. sz.

Nagytiszteletű Esperes és iskolaszéki Elnök Urak!

A közoktatásügyi miniszterium kolozsvári államtitkárságának 390,000—1921 VI sz. rendeletét úgy a mint alább következik, van szerencsém közzétenni:

„Felhívom a figyelmét, hogy a közoktatásügyi miniszterium kolozsvári államtitkársága 31425—1920 VI. sz. a. az összes erdélyi egyházi főhatóságokhoz intézett rendeletével megállapította, hogy az 1868 évi XXXVIII, 1875 évi XXXVII, 1876 évi XXVIII, 1876 évi V, 1891 évi XV, 1907 évi XXVI és XXVII, az 1913 évi XV és XVI t. c.-eket jelentéktelen módosításokkal ma is alkalmazza mindenütt. Ennélfogva megállapítja azt is, hogy az 1907 évi XXVII t. c. 17 §-ában foglalt rendelkezések ma is érvényben vannak és pedig:

1. Annak documentálására, hogy román államban élünk, minden iskolában ki kell függeszteni Románia címerét úgy a bejárat felett, mint az iskolaterem alkalmas helyén;
2. A tantermekben a Román történelemből vett képek függesztendők ki;
3. Nemzeti ünnepek alkalmából az épületre Román nemzeti lobogó tűzendő ki;
4. Ezenkívül az elemi iskola felekezeti jellegére vonatkozó felirat román nyelven és a törvényben megállapított szöveggel (REFORMÁTUS HITFELEKEZETI ELEMIS ISKOLA) felteendő;

5. Nincs kifogás az ellen, hogy a tantermekben az illető felekezet püspökeinek arcképei, vallásos feliratok, a kereszténységre vonatkozó képek és a tanításhoz szükséges taneszközök felfüggesztessenek; ezek azonban nem lehetnek idegen történelmi és földrajzi tartalmúak, továbbá csak hazai készítmények használhatók;

6. A közoktatásügyi minisztérium az állami költségvetés terhére gondoskodik, hogy minden iskola Románia címerével, Román nemzeti lobogóval, valamint Őfelsége a király és királyné Vitéz Mihály stb. elláttassanak.

7. A 6-ik pontban megjelölt tárgyakat az 1923 évi július 1-ig a közoktatásügyi minisztériumtól kérvényezni kell.

8. A történelmi képeket a tantermekben alkalmas módon kell elhelyezni, a tanítók pedig beszédértelmezéssel, a földrajz és történelem tanítása kapcsán azoknak jelentőségét magyarázzák meg;

9. A rendelet 4-ik pontjában foglalt rendelkezés értelmében a hitfelekezeti elemi iskolák pecsétjének szövegét következőleg állapítjuk meg: „Református hitfelekezeti elemi iskola Nagyvárad Románia” a bélyegző közepére Románia címere alkalmazandó. A kisebbségi elemi iskola fenntartóknak megengedtetül, hogy a román szöveg után a pecsét feliratát a kisebbségi nyelven is alkalmazhatják;

10. Ezeknek a rendelkezéseknek a végrehajtása, kivéve azokat, melyek a tanító hatáskörébe esnek, a hitfelekezeti iskolaszék köteleességét képezi és azoknak végrehajtásáért első sorban az iskolaszék elnöke felelős.

11. Ezen rendelkezéseknek szándékos végre nemhajtása kihágást képez, mely felett az 1894 évi XX t. c. értelmében a közigazgatási bizottság ítélkezik. A beigazolt szándékoság esetén a vádlott büntetése 500 lei-ig emelkedhetik. A behajtott bírságpénz iskolai pénztár javára fordítandó.

Egyéb tekintetben pedig az 1879 évi IX t. c. általános rendelkezései az irányadók. A rendelethez való alkalmazkodást s annak végrehajtását kérve, teljes tisztelettel vagyok.

Nagyvárad, 1922 március 9.

Sulyok,
püspök.

Nagytisztelendő Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321—1922. sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat famentes papírra nyomtatva raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb áraink mellett hozom forgalomba:

Előmeneteli és mulasztási napló, íve 70 bani
Haladási napló ————— íve 60 bani

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is költethetnek, a Mulasztási Naplót kötetenként 20 Leiért, a Haladási Naplót 12 Leiért.

Értesítő könyvecske, darabja 2 lei 20 bani.

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papirokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jőnevű könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve és azt előre is megköszönve, vagyok

hittestvéri tisztelettel

BÉRES KÁROLY könyvnyomdája,
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója
Oradia-Mare - Nagyvárad, Fő utca 14. szám.

A háború alatt
leszerelt **ORGONA** sipoknak
ujakkal
pótlását megkezdtem és már eddig is több
református egyház orgonájának

helyreállítását
pontosan elvégeztem. — A nagytisztelendő lelkes hivataltaloknak szívesen küldök költségvetést, de kérem, hogy előbb a leszerelési bírálat beküldeni szíveskedjenek.

ORSZÁGH ANTAL orgonazépitő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi)-út 41. sz.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad

3-6

Hármas-utca 9.

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó :: minden munkát, javítást és átalakítást. ::

Szülők figyelmébe!

Ha pénzt akarnak megtakarítani, úgy látogassanak el

SCHNEIDER és MIHELFIHEZ

Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 10. (Széchenyivel szemben.)

Gyermek ruha!

Hol megérkeztek!

Bécsi fiú és gyermek ruha u. m.: **fiú- és leányka kabát különlegességek.**

Bel- és külföldi gyapju-szövetek, szabókellékek dús választékban.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárad.